

Als de boel definitief vast slaat

Internationaal alom erkend, de VS, China en Duitsland voorop. Maar in Nederland wordt nog gestreden om erkenning en dus vergoeding van een herniaoperatie met een minimale incisie.

Toen het aanvankelijke interview plaatsvond eerder dit jaar, en nog voordat de coronarestricties gingen gelden, stelden orthopedisch chirurg Menno Ipreburg en bewegingswetenschapper Jan Willem Elkhuisen gekserend vast dat de chirurg dan maar zichzelf moest gaan opereren, mocht het zover komen. Recent was het zover.

Het gesprek ging over chronische rugklachten en de vaststelling dat je 'bijna altijd wel iets vindt' onder de scan. „Als je mijn rug eronder legt, zou je ook schrikken”, zei Ipreburg.

Profetisch

Woorden van profetische waarde. „Inmiddels ben ik niet alleen als operateur maar ook als patiënt ervaringsdeskundige geworden”, laat de chirurg deze week weten. „Zeventien dagen geleden kreeg ik plotseling bij het aanpakken van iets een heftige pijn in mijn rug en linkerbeen. We waren op weg naar ons huis in Oostenrijk, maar onderweg kreeg ik er zelfs een gedeeltelijke verlamming bij. We hebben toen na een MRI direct ingegrepen en besloten mij te laten opereren. Uiteraard via de PTED-techniek. Sindsdien heb ik mijn case al op

een internationale workshop in Salzburg, een week na de operatie, en op een webinar vanuit de VS besproken. Het gaat gelukkig weer goed met mij.”

Herniakliniek

Percutaan Transforminale Endoscopische Dissectomie heet de techniek voluit. Ipreburg voerde duizenden ingrepen uit in zijn Herniakliniek in Noord-Nederland en wordt er internationaal om vermaard. Hij is onder meer bestuurder bij de Espinea Spine Academy. Met bewegingswetenschapper Elkhuisen schreef hij een standaardwerk over rugproblemen ('Rugpijn, hernia en spit').

In de ogen van verzekeraars is er onvoldoende wetenschappelijk bewijs dat de praktijkervaring ondersteunt, waardoor de PTED-

komsten eind dit jaar bekend zouden moeten worden.

De hernia is het eindstation van langdurige rugpijn. Als de boel is vastgeslagen. Als de pijn ondraaglijk kan zijn. Als andere behandelingen niet (meer) werken.

De meeste hernia's genezen vanzelf, maar bij grofweg een kwart is een operatie noodzakelijk. Er zijn verschillende technieken. De standaard is de 'open techniek', waarbij via een grote snee in de rug de hernia wordt verwijderd. De afgelopen jaren zijn daar endoscopische technieken, zoals de MED en de MTD bijgekomen. Bij deze ingrepen wordt met een camera door een klein gaatje in de rug geopereerd. Bij de PTED-techniek gaat het via de zij. Dan hoeft er niet gesneden te worden in belangrijke spieren en zijn ook moeilijk bereikbare hernia's makkelijker te opereren. Die ingreep is wel flink duurder.

Conclusies

De PTED-techniek is sneller, veiliger en efficiënter en de revalidatie erna verloopt vlotter, zegt Ipreburg, juist omdat hij met een minimale snee in de zij met een cameraatje naar binnen gaat. De orthopeed beroept zich op lyrische patiëntenrecensies en conclusies van Chinese, Amerikaanse en Duitse klinieken. „In Nederland lopen we nog steeds internationaal ongelooflijk achter. Endoscopische operaties vinden intussen aan de hele wervelkolom plaats. Inmiddels worden ook wervels endoscopisch vastgezet, en vergoed.

„In het kort komt het er op neer dat het een moeilijke techniek betreft met een lange leercurve. In Nederland wordt de wervelkolomchirurgie voor het grootste deel door neurochirurgen gedaan. Dat is een belangrijk onderdeel van hun inkomsten.”

Robbert Minkhorst

Internationaal lopen we ongelooflijk achter

operatie niet wordt vergoed, in tegenstelling trouwens tot andere 'endoscopische operaties'. Een aantal jaren vergoedden de verzekeraars de ingreep nog wel, maar daarvan concludeerde het (toenmalige) College van Zorgverzekeraars (intussen Zorginstituut Nederland) dat dat gebeurde onder druk van de publieke opinie. Het tv-programma 'Radar' besteedde al enkele keren aandacht aan het dispuut.

Onderzoek

Verder loopt er inmiddels nieuw uitgebreid wetenschappelijk onderzoek naar de effectiviteit van de PTED-techniek, waarvan de uit-

Krom naar binnen, rechtop naar buiten

Piet Borst uit Hoorn werd in 2012 in de Herniakliniek bij Menno Ipreburg geholpen. „Een van mijn beste uitgaven ooit, ondanks dat het zo duur was.”

„Je komt als een kreukel binnen en je loopt een paar uur later weer vrolijk naar buiten”, zegt de Westfries. Pijnvrij.”

Zijn ervaring staat niet op zichzelf. Een aantal oud-patiënten van Ipreburg heeft zich verenigd in de 'Zwetslootgroep'. Onder aanvoering van Hans Zwetsloot proberen zij (alsnog)

hun operatie gedeclareerd te krijgen bij hun zorgverzekeraar. Een juridische strijd waarin ze de ene keer een rechter meekrijgen, en een volgende keer niet.

Datum

Borst zet elke drie jaar de datum in zijn agenda. „Na drie jaar verloopt de termijn om bezwaar te maken. Dan schrijf ik weer een nieuwe brief”, vertelt hij. „Het is onvoorstelbaar dat de methode van dokter Ipreburg niet wordt erkend.”

Prescan in Baarn en de herniakliniek 'Klein Rosendaal' in Velp

zagen in 2012 het lijden van Borst, maar geen operabele hernia. „Ipreburg zag het meteen. Ik kon 's avonds om acht uur geopereerd worden. Om twaalf uur liep ik weer naar buiten. Met deze techniek genees je veel sneller.”

„Ik hoop dat dokter Ipreburg in Nederland volledig gewaardeerd gaat worden. Verder hoop ik dat nog een gedeelte van mijn operatie vergoed wordt. Bijvoorbeeld het verschil tussen een gewone herniaoperatie en mijn ingreep. Ik was in 2012 achttien duizend euro kwijt.”

Serie

Gebukt onder rugpijn

Twee miljoen mensen kampen met (chronische) rugklachten. Grofweg driekwart van de Nederlanders krijgt ooit rug- of nekklachten – dat zijn er zo'n 12,8 miljoen. Maar voor hooguit vijf procent van de klachten in de rug wordt een aanwijsbare oorzaak gevonden. In 2018 waren er ruim 600.000 nieuwe gevallen van lage rugpijn, de meest voorkomende klacht. Vier weken lang, telkens in een tweeluik, besteden we aandacht aan rugproblemen. Over oorzaken, gevolgen en behandelingen - waar vaak bij chronische klachten gangbare therapieën tekort schieten. Vandaag het laatste tweeluik. Reageren? fit@mediahuis.nl